

III

(Előkészítő jogi aktusok)

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

2007. MÁRCIUS 23-I, 69. PLENÁRIS ÜLÉS

Régiók Bizottsága vélemény – Az európai kohéziós politika fellendítő hatása

(2007/C 156/01)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA,

- Európa jelenleg a 2000. évi lisszaboni menetrend elengedhetetlen részét képező jelentős társadalmi és gazdasági változásokon megy keresztül és technológiai kihívásokkal áll szemben, miközben olyan európai modellt tart fenn és alakít ki, amely képes egyesíteni a jólétet és a szolidaritást. Európa ezt csak olyan szilárd politikai keret megtartásával képes elérni, amely eszközt ad a társadalmi szereplők kezébe, melynek segítségével nemcsak az új lehetőségeket képesek megragadni, hanem a változások negatív hatásaival is képesek lesznek megbirkózni. A kihívásokkal leginkább a régióknak és a helyi közösségeknek kell szembenézniük, ugyanakkor ők vannak legjobb helyzetben ahhoz, hogy a stratégiai politikai irányt konkrét cselekvésekké alakítsák, amelyek képesek megmozgatni a szociális és gazdasági szereplőket szerte Európában.
- A növekedésre és foglalkoztatásra irányuló megújult stratégia tehát csak akkor lehet sikeres, ha képes a források mozgósítására szerte az Európai Unió területén. Mind az EU mind pedig a nemzeti költségvetésekre nyomás nehezedik azonban, és ezért Európának meg kell találnia a legjobb módját a rendelkezésre álló pénzügyi források növelésének. Az RB úgy véli, hogy stratégiai irányultsága és végrehajtott mechanizmusai alapján a kohéziós politika hatékony eszköz a fellendítésre az Európai Unió kezében.
- Véleménye szerint a kohéziós politika fellendítő hatását jelentős mértékben meg lehet erősíteni a 2007–2013-ig tartó programozási időszakban. A kohéziós politikát alátámasztó, kipróbált és bevált elveket számos intézkedéssel egészítették ki: a kohéziós politikára irányuló stratégiai jellegű megközelítés elfogadásával, a kiemelt ágazatokra elkülönített, koncentráltabb finanszírozással, az innovatív finanszírozási rendszerek elfogadását lehetővé tévő jobb jogi kerettel, a városfejlesztési programok kellő figyelembevételével, valamint a területi együttműködés megerősítésével.

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

tekintettel az Európai Bizottság 2006. március 24-i határozatára, amely szerint az Európai Közösséget létrehozó szerződés 265. cikkének első bekezdése alapján kikéri a Régiók Bizottság a véleményét e tárgyban,

tekintettel az Európai Parlament 2006. július 20-i levelére, amelyben felkéri az RB-t, hogy fogalmazzon meg véleményét „A regionális politika hatása és következményei az Európai Unió kohéziójára” tárgyában,

tekintettel elnökének 2006. június 1-jei határozatára, amely szerint a „Területi kohéziós politika” szakbizottságot megbízza e vélemény kidolgozásával,

tekintettel véleményére a következő tárgyban: „Az Európai Bizottság közleménye a Tanács és az Európai Parlament részére: Közös jövőnk építése – A kibővített Unió politikai kihívásai és költségvetési eszközei 2007–2013” (COM(2004) 101 final – CdR 162/2004 fin) ⁽¹⁾,

tekintettel véleményére a következő tárgyban: „Harmadik jelentés a gazdasági és társadalmi kohézióról” (CdR 120/2004 fin) ⁽²⁾,

tekintettel véleményére a következő tárgyban: „A Bizottság közleménye – Kohéziós politika a növekedés és foglalkoztatás támogatására: közösségi stratégiai iránymutatások a 2007–2013 közötti időszakra” (COM(2005) 299 final – CdR 140/2005 fin),

tekintettel a „Területi kohéziós politika” szakbizottság által 2006. december 11-én elfogadott véleménytervezetére (CdR 118/2006 rev.2, előadó: **Manuel CHAVES GONZÁLEZ (PES/ES)** Andalúzia regionális kormányának elnöke),

a 2007. március 23-án tartott 69. plenáris ülésén elfogadta az alábbi véleményt.

1. A vélemény társadalmi-gazdasági és politikai háttere

1.1 2006. március 24-én az Európai Bizottság Walström biztos által aláírt levelében felkérte a Régiók Bizottságát, hogy dolgozzon ki véleményt „Az európai kohéziós politika strukturális alapok révén kifejtett fellendítő hatása” tárgyában. Az Európai Bizottság megítélése szerint az RB véleménye jelentősen hozzájárul a kohézióról szóló negyedik jelentéshez, amelyet várhatóan 2007 tavaszán fogadnak majd el.

1.2 Josep Borell, az Európai Parlament elnöke ugyanakkor július 20-ai keltezésű levelében felkérte az RB-t, hogy dolgozzon ki véleményt a Francisca Pleguezuelos Aguilar (ES/PES), a Parlament REGI Bizottságának tagja által készített, a strukturális politikának az EU kohéziójára gyakorolt hatásairól szóló jelentésről. A COTER szakbizottság úgy határozott, hogy jelen előzetes véleménnyel egyúttal a Parlament felkérésének is eleget tesz.

1.3 Jelen vélemény célja továbbá a kibővített Unió kohéziós politikájának jövőjéről és az uniós költségvetésben játszott szerepéről folyó vitához való hozzájárulás. Az RB megítélése szerint számos korábbi javaslat megkérdőjelezte, hogy a bővítés miatt reformokra szoruló és a globalizáció kihívásaival küszködő Unióban mennyire lehet hatékony a kohéziós politika. Aggódalmunkat fejezzük ki azonban amiatt, hogy a kohéziós politika hatásainak értékelése e javaslatokban általában elégtelen volt.

1.4 Napjainkban az Európai Unió erőteljes társadalmi-gazdasági változásokon megy keresztül, és szembe kell néznie a technológiai kihívásokkal, elsősorban ezek miatt hozták létre 2000-ben a lisszaboni menetrendet azzal a céllal, hogy fenntartsák és javítsák az európai modellt, amelyben a jólét és a szolidaritás egyszerre tud érvényesülni. Ezzel összefüggésben meg kell említeni, hogy ez csak egy olyan erős politikai keret fenntartása mellett valósítható meg, amely a szereplők számára biztosítani tudja a lehetőségek kiaknázásához szükséges eszközöket, és a következményeket is képes kezelni.

1.5 Mindenekelőtt az Unió régióinak és helyi közösségeinek kell szembenézniük ezekkel a kihívásokkal, viszont jelentős kapacitásokkal rendelkeznek ahhoz, hogy a stratégiai iránymutatásokat konkrét intézkedésekre váltsák, és hogy a megfelelő területeken a társadalmi és gazdasági szereplőket mozgósítsák.

1.6 Az EU megújított növekedési és munkahely-teremtési stratégiája csak akkor lehet sikeres, ha az unió egész területén képes mozgósítani az erőforrásait. Azonban mind a nemzeti, mind az uniós költségvetések jelentős nyomás alatt állnak, ezért az EU-nak a lehető leghatékonyabb módon jelentősen növelnie kell a rendelkezésre álló pénzügyi forrásokat. Az RB úgy véli, hogy a kohéziós politika mind stratégiai iránymutatásainak, mind végrehajtási mechanizmusainak köszönhetően az uniós célkitűzések megvalósítását segítő fellendítő eszköz.

⁽¹⁾ HL C 164., 2005.7.5., 4. o.

⁽²⁾ HL C 318., 2004.12.22., 1. o.

1.7 Jelen vélemény célja, hogy a fellendítő hatás átfogó, a kohéziós politika által az Unió területén gyakorolt számos hatást figyelembe vevő elemzése révén egy sor szemponttal hozzájáruljon a vitához. A módszertani mellékletben ⁽³⁾ található az RB által e vélemény kidolgozásához alkalmazott tudományos és munkamódszerek megismeréséhez szükséges információk.

2. A fellendítő hatás lehetséges meghatározása

Jelen véleményben a Régiók Bizottsága célja, hogy javasolja a fellendítő hatás átfogó fogalmának elfogadását, amely figyelembe vesz számos, a strukturális alapok hatásának értékeléséhez fontos tényezőt. A vélemény ezért átfogóan veszi figyelembe a közösségi alapok fellendítő hatását az alábbi területeken:

- pénzügyi kérdések,
- tematikusan koncentrált politikai és stratégiai szempontok,
- az intézményi kapacitás javulása,
- az európai kohézió erősítése.

2.1 A fellendítő hatás finanszírozási szempontjai

2.1.1 A kohéziós politika uniós szinten jelentős hozzáadott értéket nyújt, mivel a közösségi kiadások a nemzeti vagy regionális szinten elérhetőnél komolyabb eredmények elérését és a szereplők fokozottabb mozgósítását teszik lehetővé. Az Európai Bizottság becsléseinek ⁽⁴⁾ megfelelően az EU-ban a kohéziós politika 1. célkitűzése szerint támogatásra jogosult régióban elköltött minden egyes euró átlagosan 0,9 euró további kiadást eredményez. Ha a 2. célkitűzés alá tartozó régiókat vesszük, a mozgósított kiegészítő források aránya minden befektetett euró után átlagosan 3 euróra emelkedik.

2.1.2 Ez a sokszorozó hatás elsősorban a strukturális alapok tematikus és területi koncentrációjából ered. Az alapok koncentrációja ésszerűen összeválogatott eszközökkel párosítva növeli a szükséges kritikus tömeg elérésének a lehetőségeit, és így megteremt annak a feltételeit, hogy a beruházásokat később fejlesztésekre fordítsák. Ezzel összefüggésben a beruházásvonzó képesség a tematikus és területi koncentráció révén növekedhet, mivel ennek révén a beruházásokat alacsonyabb ráfordítás mellett lehet megvalósítani.

2.1.3 A fellendítő hatás másrészt abból is ered, hogy finanszírozási eszközök egész tárháza áll rendelkezésre, bár sokszor a tagállamok és a régiók nem tudják megfelelően felhasználni a kohéziós politika kínálta összes lehetőséget. Az átfogó támogatást például a tanulmányunkban úgy határoztuk meg, mint a számos projekt és program pénzügyi fellendítő hatását generálni és növelni képes, rugalmas eszközt.

⁽³⁾ http://coropinions.cor.europa.eu/CORopinionDocument.aspx?identifier=cdrcoter-iv\dossiers\coter-iv-003\cdr118-2006_fin_ac.doc&language=HU

⁽⁴⁾ Európai Bizottság: COM (2005) 299. „A Bizottság közleménye – Kohéziós politika a növekedés és a foglalkoztatás támogatására: közösségi stratégiai iránymutatások a 2007–2013 közötti időszakra”, Brüsszel, 2005. július 5.

2.1.4 A fellendítő hatás megerősítésére bevethető további érdekes eszközök azok, amelyek a strukturális alapoknak a vállalatok, főként a kis- és középvállalkozások pénzügyi tervezési eszközeiben történő felhasználásából származnak, például a kockázatitőke-alapok, a garanciaalapok, a hitelalapok és a városfejlesztési alapok. A strukturális alapok felhasználása révén több támogatási régióban számos tapasztalatot szereztek már ezekkel a támogatási eszközökkel, elsősorban a kockázatitőke-finanszírozás terén. Ez igaz a megújuló alapok létrehozására is, amelyek a támogatási időszakon túl is hozzájárulhatnak a regionális fejlődéshez. Ebben az összefüggésben üdvözlendő a többek között az Európai Beruházási Bank (EIB) és az Európai Beruházási Alap (EBA) által is ösztönzött JEREMIE-, JASPERS- és JESSICA-kezdemenyezések, amelyek igen fontosak lehetnek az ilyen intézkedések végrehajtásában.

2.1.5 Az ilyen eszközök ugyanakkor növelhetik a hatóságoknak a nemzetközi pénzügyi intézményekkel és a magánbankszektortól folytatott együttműködési képességét, mivel ezek más fejlesztési projektekhez is finanszírozási forrást jelenthetnek. Ezen eszközök felhasználásának további előnye lehet, hogy rugalmasabbá tehetik a strukturális alapok kezelését, és növelhetik az EIB és az EBA által biztosított külső szereplőkkel szembeni fizetőképességet.

2.1.6 Végül a fellendítő hatás növekedhet egy sor, a köz- és a magánszféra partnerségeinek megerősítésével kapcsolatos tényező javítása révén is. Ezzel összefüggésben a magánberuházókat távol tartó akadályok azonosítására való képesség, valamint a magánszektortól együtt fenntartott projektcsoportok és partnerségek létrehozása és támogatása létfontosságú tényezők ahhoz, hogy aránylag rövid időn belül magánberuházást vonzzanak.

2.1.7 Finanszírozása stabilitásának és a több évre szóló tervezésnek köszönhetően a kohéziós politika továbbá lehetővé teszi, hogy a magánszektortól szilárd kapcsolatokat lehessen kiépíteni, ami hosszabb távon nagyobb beruházásokhoz vezethet. A kohéziós politikának ez a jellegzetessége az ugyanilyen jellegű nemzeti politikákkal összevetve bizonyára további, új, hozzáadott értéket képvisel.

2.1.8 Ennek hátterében azonban az áll, hogy egyes tagállamokban, különösen a 10 új tagállamban az állami beruházások jelentős növelése veszélybe sodorhatná az államháztartási hiány kritériumának és a stabilitási és növekedési paktum szabályainak rövid és középtávú teljesítését. Az állami beruházások közvetlen emelése mellett valódi alternatív megoldást jelentene, ha gyakrabban folyamodnának a köz- és a magánszféra közötti partnerségek (PPP) eszközeihez.

2.2 A politikák stratégiai orientációja

2.2.1 Az állami beruházásokat körültekintően kell meghatározni, és minden szinten megfelelően meg kell tervezni. Ezért fontos hangsúlyozni, hogy a kohéziós politika kulcsszerepet játszik a regionális és nemzeti prioritásoknak az európai szintű szinergia megteremtése érdekében történő átcsoportosításában. Az európai beruházási stratégiát természetesen idevonatkozó nemzeti és regionális politikáknak kell kísérniük, amelyek kerebben színvonalas állami beruházásokat valósítanak meg elsősorban a lisszaboni stratégiához és annak a göteborgi stratégiával való összekapcsolásához kötődő területeken.

2.2.2 Ezek az oktatással, a tudással, az innovációval és a kutatással, a környezetvédelemmel, a szociális szolgáltatásokkal, az egész életen át tartó képzéssel és bizonyos európai struktúrák kiépítésével kapcsolatos beruházások, melyek nemcsak a keresletet befolyásolják, hanem hosszú távú strukturális hatást is gyakorolnak a gazdaságra, mivel fokozzák a gazdasági növekedést és a régiók versenyképességét. A kohéziós politika fellendítő hatását tehát számos tényező okozza.

2.2.3 Először is, az innováció gazdasági fejlesztésben játszott szerepének elősegítését célzó tagállami és régiós politikákban bevezetett új gondolatok és megközelítések. A tanulmány során elemzett esetekből kiderül, hogy a kohéziós politika megerősítette, hogy a nemzeti politikai prioritások a gazdasági növekedéshez fontos területekre, például az innovációra, a kutatásra és a munkahelyteremtő, illetve társadalmi integrációt szolgáló politikákra irányuljanak.

2.2.4 Ez a tendencia különösen annak köszönhető, hogy az alapok révén új megközelítéseket és eszközöket, például az innovációt szolgáló klaszterpolitikákat, illetve a több szereplő részvételén alapuló megközelítéseket alkalmazó kísérleti projekteket lehet bevezetni. Ez hozzájárult a tudatosítás növeléséhez és az innováció fogalmának kibővítéséhez, a regionális fejlesztési stratégiákba jobban belefoglalva a szervezési, finanszírozási, irányítási, képzési és az innováció előmozdítását célzó szempontokat.

2.2.5 Másodsor, a kohéziós politika révén a nemzeti vagy regionális politikákban olyan politikai területeket is figyelembe vesznek, amelyeket korábban nem. Számos kísérleti kezdeményezés, mint a RIS-ek (regionális innovációs stratégiák) és az ERFA innovatív kezdeményezései idővel megerősödtek, és alapvető helyi és regionális szintű politikákká váltak. Általánosságban azt is kijelenthetjük, hogy a rugalmasabb és a piacorientáltabb megközelítések jelentették a kohéziós politika által bevezetett új irányok közös nevezőjét.

2.2.6 Végül, a kohéziós politika saját, nemzeti és régiós szinten közösen megtervezett integrált fejlesztési stratégiái előmozdították a még inkább stratégia-orientált gazdasági fejlesztési és foglalkoztatási megközelítések elfogadását, ez pedig jelentős projektek megvalósítását tette lehetővé. Számos területet – például a technológiát, az innovációt, a humántőke képzését, az esélyegyenlőséget, illetve a környezetvédelmet – a növekedéshez fontos tényezőként határoztak meg, és integráltabb megközelítéssel beépítették őket a megfelelő politikákba.

2.3 Az intézményi kapacitás megerősítése

2.3.1 A strukturális alapok felhasználása által kifejtett fellendítő hatás szempontjai közül ki kell emelni továbbá a közigazgatások működésére gyakorolt hatást: korszerűsítésüket, irányításuk javítását, valamint eljárásaik európai szintű harmonizációját. A kohéziós politika a lisszaboni és göteborgi stratégiákban megjelölt prioritásokat követve segítette a közösségi, különösen a környezetvédelmi és esélyegyenlőségi politikák megvalósítását, valamint a gazdasági és társadalmi szerkezetátalakítást.

2.3.2 Ebből a szempontból ki kell emelni a nemzeti reformtervek megvalósítását mint a megújított lisszaboni stratégia célkitűzéseinek eléréséhez, valamint a tervek és a 2007–2013-as nemzeti stratégiai referenciakeretek közötti szükséges koordinációhoz kulcsfontosságú elemeket.

2.3.3 Meg kell továbbá említeni a partnerség előmozdítását is, az intézményi kapacitás javítását a közpolitikák tervezésében és megvalósításában, az értékelés, az átláthatóság és a bevált gyakorlatok cseréje elterjesztését; ezek mind olyan tényezők, amelyek részét képezik az Európai Unióban létrehozott kohéziós politikai rendszernek, és hozzájárulnak az összes szint kormányzásának a javításához, hiszen e technikák nagy részét a kormányzatok később más területeken felhasználják. Az új struktúrák, pl. a regionális fejlesztési hivatalok létrehozása számos uniós régióban szintén kulcsszerepet játszik a fejlesztésben.

2.3.4 A kohéziós politika ugyanígy hozzájárult ahhoz, hogy jelentős előrelépés történjen a körébe tartozó tervek és programok kialakításában. Egyre több teret szánnak a szigorúan végrehajtott állapotfelméréseknek és elemzésnek, a célkitűzéseket pontosabban állapítják meg, és a referenciaértékek alkalmazásának terjedésével javul a tervek és programok felülete és értékelése. A tervezési kultúrában a hosszú távú állami beruházási stratégiák tervezése mára természetessé vált.

2.3.5 Ez hozzájárult továbbá ahhoz is, hogy a tagállamok számos területen, például a környezetvédelem területén hatékonyabban el tudják fogadni és alkalmazni tudják a közösségi jogszabályokat. Konkrét példa erre, hogy a kohéziós politika jelentős változásokat segített elő a közszerződéseket szabályozó tagállami jogszabályokban, mivel lehetővé tette az állami piacokhoz való hozzáférést az Unió összes vállalkozása számára, és így megerősítette az egységes piacot. Ez igen fontos szempont az Európai Unió közelmúltbeli bővítéseinek kontextusában.

2.3.6 Végül kijelenthetjük, hogy a kohéziós politika előmozdította és megerősítette a régiók szerepét a közösségi regionális politikák előkészítésére és végrehajtására vonatkozó döntéshozatali folyamatokban. A humán erőforrás terén az elegendő kritikus tömeg megteremtése az alapok megfelelő kezeléséhez nagyobb autonómiát tett lehetővé a helyi és regionális önkormányzatok számára, valamint a regionalizáció és a helyi autonómia valódi növekedését az Unió területén.

2.4 Európa kohézió építése

2.4.1 A kohéziós politika továbbá egy sor tényezőnek köszönhetően fellendítő hatást fejtett ki Európa kohéziójának növelése terén.

2.4.2 Először is, a partnerség elve és a vezetők aktív fellépése előmozdította a közintézmények és a különböző társadalmi csoportok közötti együttműködést, amely kulcsszerepet játszott a problémák megoldásában.

2.4.3 Másodsor kijelenthetjük, hogy a kohéziós politika lehetővé tette többdimenziós megoldások kialakítását igen bonyolult és sokféle problémára. A különböző uniós területeknek valóban sokféle problémával kell szembenéznük, a helyzet és a körülmények pedig mindenhol eltérőek. A kohéziós politika révén azonban ezeket a különbségeket figyelembe vették, különösen az Unió periférikus és legelmaradottabb régióiban, valamint a legkülsőbb régiókban. Ez az összetartást ösztönző megközelítés észrevehetően befolyásolta a tagállamok más politikáit is.

2.4.4 A kohéziós politika továbbá megteremtette a megfelelő terepet az uniós régiók és helyi önkormányzatok közötti együttműködéshez, alapvetően az INTERREG kezdeményezés révén, miáltal egy határ két oldalán meglévő tartós konfliktusokon és régóta fennálló ellentéteken sikerült úrrá lenni. Emellett a közös határral nem rendelkező települések és régiók együttműködése az interregionális együttműködés támogatása révén jelentősen továbbfejlődött, és jelenleg nem elhanyagolható mértékben járul hozzá az új regionális stratégiák kialakításához.

2.4.5 A Strukturális Alapok alkalmazásának korábbi időszakokban az ERFA és az EMOGA közötti szoros kapcsolatot jelentős fellendítő hatást eredményezett az integrált vidékfejlesztés vonatkozásában. Az elérni kívánt területi kohézió érdekében az ERFA és az EMVA összekapcsolásának legalább koordinációs és együttműködési szinten meg kell valósulnia.

2.4.6 Ebből a szempontból különösen jelentősek voltak az URBAN program hatásai, melyek mind a városfelújítás, mind a társadalmi integráció területén kézzelfogható eredményeket tudtak felmutatni. A programok kettős hatást fejtettek ki: egyrészt sikerült a polgároknak tudatosítani az európai politika hozzáadott értékét, másrészt a fellépések összekapcsolása révén nagyobb hatékonyságot lehetett elérni.

2.4.7 Végül a kohéziós politika jelentősen növelte az európai integrációs projekt ismertségét. Ez a hatás még fokozottabban jelentkezett, amikor a kohéziós politika révén javultak a közszolgáltatások és emelkedett az állampolgárok életszínvonala.

3. Következtetések

Az elemzett szempontok alapján a Régiók Bizottsága az alábbiakat emeli ki:

3.1 Az európai kohéziós politika speciális jellemzőinek köszönhetően (partnerség, addicionalitás, stratégiai tervezés és

többéves finanszírozás) jelentős fellendítő és különféle egyéb hatásokat fejtett ki.

3.2 Az európai kohéziós politika fellendítő hatása a források mozgósításában és előteremtésében, valamint az állami és magánszféra közötti partnerségek létrejöttében nyilvánul meg. Többéves finanszírozási mechanizmusa stabilitásának és a beruházásokhoz szükséges kritikus tömeg mozgósítására való képességének köszönhetően számos ágazatban mind az állami, mind a magánfinanszírozás katalizátora.

3.3 Megfigyelhettük, hogy mind a fellendítő, mind az egyéb hatások a befektetett összegtől függetlenül az összes típusú régióban, valamint sokféle programban és projektben jelentkeztek.

3.4 Azt is fontos jelezni, hogy a partnerségek esetleges fellendítő hatásának maximalizálása érdekében egyszerűsíteni kell az alapok kezelését. Továbbá ha a támogatásra jogosult területek továbbra is ennyire kicsik és töredezetten maradnak, az az egyes régiókban megnehezíti a partnerségek kialakítását, ami jelentős hatással lesz a partnerek kiválasztására és azok elkötelezettségére. Ez a probléma azonban megoldódik a 2007–2013 közötti tervezési időszakban, annak köszönhetően, hogy az új rendeletekben az elképzelések szerint megszűnik a 2. célkitűzés övezetekre osztása.

3.5 Az európai kohéziós politika a közpolitikák stratégiai orientációjának kulcsfontosságú tényezője. Képes újító megközelítéseket hozni számos ágazatba és útmutatást nyújtani számos nemzeti, regionális és helyi szintű közpolitikának. A kohéziós politika hatékony összekötő kapocs az EU célkitűzései, pl. a lisszaboni stratégia és azoknak a kulcsszereplők általi hatékony átvétele és megvalósítása között az Unió különböző területein.

3.6 Az európai kohéziós politika fellendítő hatása olyan forrásokat is mozgósít, amelyek határozottan támogatják a lisszaboni stratégiából eredő iránymutatások által kialakított intézkedéseket a kutatás, fejlesztés és innováció területén, amely a közép- és hosszú távú növekedés meghatározó tényezője.

3.7 Megállapíthattuk, hogy a kohéziós politika által beindított számos újító jellegű program és projekt sikerében jelentős szerepe volt annak, hogy az „új fogalmakat és megközelítéseket” magas politikai és igazgatási szinteken támogatják. A stratégiák koherenciája és az igazgatási egységek közötti együttműködés ugyanilyen fontos, ezek fokozták a strukturális alapok fellendítő hatását.

3.8 A kohéziós politika jelentős hatást gyakorol az intézményi kapacitás kiépítésére. A partnerség elve révén előmozdította az egész Unióban az irányítás új együttműködési modelljét, azaz stratégiaileg bevonta a különböző igazgatási szinteket és a civil társadalmat, így bővíthetett a régiók és a helyi önkormányzatok társadalmi és gazdasági tőkéje. Ez kritikus tényező lesz az új tagállamok jövőbeli fejlődésében.

3.9 Annak érdekében, hogy hosszú távon maximalizáljuk a strukturális alapok fellendítő hatását, fontos, hogy figyelembe vegyünk az egyes régiók általános kontextusát és kulturális identitását. Ebből a szempontból szükséges, hogy mindig kiegyensúlyozott viszony legyen az egész EU-ra érvényes előírások és a regionális vonatkozású súlypontok meghatározása között. Az innováció, az oktatás, a vállalkozói képességek és a kreativitás előmozdításával a társadalmi kultúra és mentalitás megváltoztatására való törekvés garantálja a strukturális alapok révén bekövetkező változások fenntarthatóságát.

3.10 A kohéziós politika kulcsfontosságú fellendítő hatást gyakorol az Unió szorosabb integrációjának elérésére. Képes integrálni különböző régiókat szerte a kontinensen, lehetővé teszi az összes társadalmi és gazdasági szereplő aktív részvételét, jól látható, és az uniós polgárok szemében fontos, mivel kézzelfoghatóan hozzájárul életminőségük javulásához.

3.11 A kohéziós politika hozzájárul egy olyan fellendítő hatáshoz, amely a környezetet kímélő fenntartható növekedést hoz, elkerülve, hogy a környezeti szempontok figyelmen kívül hagyása a növekedést, az életminőséget, illetve a természeti erőforrások megőrzését gátló tényezővé váljon.

3.12 Azáltal, hogy az Unió egész területét lefedi, a kohéziós politika megfelelő, kontinentális léptékű keretet biztosít a kiegyensúlyozott gazdasági és társadalmi fejlődés számára. Mivel mind a konvergencia, mind a versenyképesség tényezőit figyelembe veszi, megerősíti a tapasztalatgyűjtéshez és a legjobb gyakorlatok cseréjéhez elengedhetetlen feltételeket. Sőt, olyan integrált keretet biztosít, amely megerősíti a kölcsönös tanulást, és egyben lehetővé teszi a sikeres kezdeményezések finanszírozását és megismétlését konkrét végrehajtási formákon keresztül.

3.13 Az RB úgy véli, hogy a kohéziós politika fellendítő hatása a 2007–2013-as tervezési időszakban megerősödhet. A kohéziós politika már bevált és megszilárdult elveit egy sor intézkedéssel egészítették ki: a kohéziós politika stratégia-orientáltabb megközelítésének elfogadása, a források elkülönítése és elsőbbséget élvező ágazatokban történő koncentrációja, jobb jogi keret kifinomult és innovatív finanszírozási rendszerek elfogadásához, kellő figyelem fordítása a városfejlesztési programokra, valamint a területi együttműködés javítása. Ezek a változások megerősítették, hogy az Unió politikai célkitűzéseit érintő döntő változások esetében a kohéziós politika központi szerepet játszhat abban, hogy kézzelfogható módon inspirálja és támogassa a gazdasági és társadalmi átalakulást az Unió egész területén.

3.14 Megállapításra került, hogy a projektek kialakítása és kiválasztása a siker kulcsfontosságú tényezője: az alkalmazandó eszköz típusát körültekintően kell megválasztani annak érdekében, hogy az a regionális körülményekkel és az elérendő célokkal leginkább összeegyeztethető elemeket tartalmazza.

4. Ajánlások

A Régiók Bizottsága

4.1 ajánlja az Európai Bizottságnak, hogy a fellendítő hatás kibővített fogalmát építse bele az Európai Unió kohéziójának helyzetéről és fejlődéséről szóló következő értékelésébe;

4.2 javasolja az Európai Bizottságnak, a Parlamentnek és a Tanácsnak, hogy a fellendítő hatásra a közösségi politikák értékeléséhez megfelelő keretként tekintsenek, különösen a közösségi költségvetés féldős felülvizsgálatában;

4.3 ajánlja az Európai Bizottságnak, hogy fokozza az annak érdekében tett erőfeszítéseket, hogy minden tagállammal és főként a helyi és regionális önkormányzatokkal jobban megismertesse a kohéziós politika előnyeit, fő jellemzőit és arculatát;

4.4 ajánlja az Európai Bizottságnak, hogy nagyobb erővel folytassa a strukturális alapok révén működő különféle pénzügyi eszközök (JEREMIE, JESSICA stb.) támogatása terén már megkezdett munkát, valamint elsősorban a kockázati tőke-alapok és a kezességi programok fejlődése érdekében teremtsen meg a régiókban az ehhez szükséges versenyjogi lehetőségeket;

4.5 az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak a bürokratikus eljárások egyszerűsítését, az innovációs tevékenységeket előmozdító jogi, adminisztratív és finanszírozási keret létrehozását, valamint az innovatív vállalkozásokra szabott finanszírozási formák (kockázati tőke, üzleti angyalok, mikrohitel stb.) megerősítését ajánlja;

4.6 ajánlja az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak, hogy értékeljék a strukturális alapok kezelése egyszerűsítésének és decentralizálásának előrehaladását a 2007–2013-as időszakban. Különösen ajánlja, hogy fordítsanak kiemelt figyelmet az adminisztratív terhek, a beavatkozás típusa és mértéke közötti arányosság elérésére, valamint a helyi és regionális önkormányzatokat érintő adminisztratív terhek következményeire;

4.7 ajánlja a tagállamoknak, hogy erősítsék meg a partnerséget a strukturális alapok irányításának és kezelésének összes szintjén, megvalósítva a regionális és helyi önkormányzatoknak, valamint a civil társadalomnak az egész folyamatba történő bevonását szolgáló hatékony intézkedéseket; továbbá szoros partnerség kialakítását ajánlja a városokkal, mivel ezek fontos szerepet játszhatnak a növekedés és a foglalkoztatás előmozdításában;

4.8 ajánlja az Európai Bizottságnak, a Parlamentnek, a tagállamoknak és az EIB-nek, hogy világosan határozzák meg a strukturális alapokból finanszírozott projektek kezelését végző állami és magánszereplők partnerségei előtt álló akadályokat. Ebben sokat segítené a PPP-megállapodások alapvető fogalmainak világos, uniós szintű értelmezése és az állami támogatások rendszerének egyszerűsítése. Szintén szükség van a PPP-kben rejlő lehetőségekről és a velük kapcsolatos problémákról szóló jobb tájékoztatásra a helyi és regionális önkormányzatok körében;

4.9 javasolja az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak, hogy őrizzék meg a strukturális alapok által játszott szerep gyakran kísérleti és úttörő jellegét. Ezzel kapcsolatban ajánlja a tagállamoknak, hogy használják az erre szánt tartalékokat és egyéb eszközöket annak érdekében, hogy díjazzák és terjesszék a legsikeresebb stratégiákat, és hogy megerősítsék a területi együttműködés eredményeit;

4.10 kéri az Európai Bizottságot, hogy vegye figyelembe a Strukturális Alapok intézkedései és a vidékfejlesztési programok közötti szoros kapcsolatot, és minden szinten – anélkül, hogy a világos elszámolástechnikai érintkezési pontok szükségességét kétségbe vonná – tegye lehetővé és mozdítsa elő az optimális tartalmi összehangolást és koordinációt;

4.11 a strukturális alapok felhasználásánál ajánlja, hogy fordítsanak kiemelt figyelmet a kiotói jegyzőkönyvben foglalt célkitűzéseknek, és ne térjenek le arról az útról, amely a környezetet kímélő fenntartható növekedéshez vezet;

4.12 ajánlja a tagállamoknak és az Európai Bizottságnak, hogy stimulálják a fellendítő hatást a strukturális alapok tervezési folyamatában oly módon, hogy a projektek születését, ösztönzését és finanszírozását fokozottabb fellendítő hatás érje, valamint a jelentések kidolgozásában és az értékelési ciklusban is.

4.13 hangoztatja annak szükségességét, hogy a regionális sajátosságokat minden szinten tekintetbe kell venni a jövőbeni kohéziós politikában is, mivel a „sokszínűségben rejlő erő” jelentős sikertényező a kohéziós politika fellendítő hatása szempontjából;

4.14 annak érdekében, hogy a strukturális alapok fellendítő hatása teljes mértékben érvényesüljön, azt ajánlja a régióknak és a tagállamoknak, hogy vegyék a lehető legkomolyabban az európai kohéziós politika keretében megvalósított regionális

stratégiák, nemzeti reformtervek, nemzeti stratégiai referenciakeretek és operatív programok közötti megfelelő koherencia megteremtését;

4.15 azt javasolja, hogy foglalkozzanak a fellendítő hatás előnyeivel, és tegyenek lépéseket a közvélemény a lehetséges előnyökről szóló tudatosítása érdekében mind szakmai, mind pedig a nagyközönségnek szánt tájékoztatási és népszerűsítő tevékenységek révén, illetve a bevált gyakorlatok terjesztése érdekében, ahogyan azt a Régiók Bizottsága az Open Days rendezvény alkalmával teszi;

4.16 javasolja az Európai Bizottságnak, hogy elemezze és mérje a régiók hosszú távú fejlődését, szem előtt tartva, hogy kulturális és mentalitásbeli változások, valamint egy minden szempontból áttekinthető és egyúttal minden érintett számára érthető PR-tevékenység szükséges annak garantálásához, hogy ezek a régiók valóban nagy gazdasági és társadalmi fejlődést érhessenek el;

4.17 üdvözli az Európai Bizottságnak a „Régiók a gazdasági változásért” nevű hálózatok kiépítését célzó kezdeményezését, és javasolja, hogy ezek a hálózatok különböző témák szerint alakuljanak ki, hogy tükrözzék az egyes területek eltérő változási dinamikáját, kihasználva a jelenlegi időszakban megvalósított innovációkat, továbbá hogy hatékonyan vonják be a helyi és regionális önkormányzatokat a kezdeményezés prioritásainak kiválasztási folyamatába, és azt **várja**, hogy teljes mértékben bevonják e kezdeményezés kidolgozásába;

4.18 ajánlja az uniós intézményeknek, hogy fogadják el az Unió területei közötti szolidaritás fogalmát mint az uniós kohézió fogalmának alapvető dimenzióját. A kohéziós politika a jövőben is az európai integrációs politika központi eleme kell, hogy maradjon.

Kelt Rómában, 2007. március 23-án.

a Régiók Bizottsága
elnöke
Michel DELEBARRE